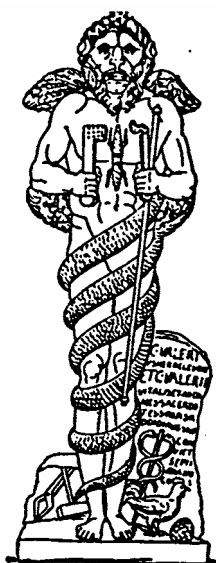

Dansk Selskab for Religionshistorie
Danish Association for the History of Religions

DAHR

NYHEDSBREV NR. 28

Efterår 2002

Udgivet af Dansk Selskab for Religionshistorie i samarbejde med de religionsvidenskabelige institutter og centre ved Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet. Odense 2002.

Redaktion: Mikael Aktor Indlæg og materiale sendes til Mikael Aktor, Center for Religionsstudier, Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M, eller pr. e-mail til: aktor@filos.sdu.dk.

DAHRs hjemmeside: www.dahr.dk.

Nyt fra bestyrelsen

Nationalt

Bestyrelsen har ikke holdt møde siden det konstituerende møde ultimo januar. Det er dog ikke ensbetydende med, at intet er sket. Tværtimod. Mange af de på det nævnte møde truffne beslutninger er blevet ført ud i livet. Således har vi opdateret og udvidet hjemmesiden, herunder ekspertlisten og medlemsbibliografi, og flere af indlæggen fra årsmødet i 2001 er blevet publiceret i vores seneste Nyhedsbrev 27.

Herudover har vi arbejdet med planlægning af vores lille jubilæumsarrangement, der som det fremgår andetsteds i dette nyhedsbrev løber af stablen fredag den 15. november i Odense. Også arbejdet med den planlagte forskningshistorie i to bind er fortsat, og det er hensigten at kunne præsentere medlemmer for en synopsis for de to bind på mødet i november.

DAHR har i skrivende stund en beholdning på godt 13.000 kr. Omkring 55 medlemmer har betalt indtil nu, dvs. 12-15 medlemmer har endnu ikke betalt. Der sendes rykkere ud i løbet af oktober.

Internationalt

Som man har kunnet se på "opslagstavlen" på vores hjemmeside, har der været afholdt ritual-konference samt møde i NORREL i Åbo i sommer. På trods af den sene og lidt problemomsuste udmelding af datoer for konferencen havde en del kolleger fra Danmark og de andre nordiske lande fundet vej til Åbo, og konferencens indlæg vil blive publiceret.

NORRELS styrelse konstituerede sig for en kommende to-års periode med undertegnede som formand, og fra finsk side blev det bekræftet, at Temenos fra og med årsskiftet 2002/03 skifter redaktør. Fra da af varetages redaktionen af Nils G. Holm og Veikko Anttonen og et nyt editorial board indkaldes. Forinden er det dog planen, at de udeblevne numre af Temenos skal udkomme.

Et ønske om at Norrel endnu en gang skulle tage spørgsmål om aktiv medvirken til en konference for ph.d.-/doktorandstuderende om ritualer op til overvejelse, er blevet udmøntet i en henvendelse fra undertegnede til forskerskolen i Århus v. Per Bilde mhp samarbejde om sådan. Forskerskolen har besvaret forespørgsel positivt, og Per Bilde og Tim Jensen vil i fællig og i samarbejde med de øvrige medlemmer af NORREL forsøge at arbejde frem mod en nordisk ph.d.- konference om ritualer i 2004.

Hvad angår nordisk samarbejde kan det endvidere noteres, at en styregruppe med Knut W. Jakobsen i spidsen har fået bevilget penge til et møde med henblik på etablering af nordisk netværk for et komparativt studium af verdensreligioner i diaspora i Norden. Det er håbet, at allerede eksisterende forskning i dette kan drage nytte af netværket og vice versa. Et første møde afholdes i oktober.

Det europæiske samarbejde i EASR-regi blev fortsat på konferencen i Paris i september om Monoteisme: Eksklusivitet, inklusivitet og dialog. Som tidligere nævnt er det en central del af EASRs målsætning at udbrede kendskabet til forskning i de forskellige medlemslande og at hylde en fortsat diversitet, ikke kun i sprog, men også i forskningstraditioner. Det valgte tema, men også de mange indlæg, de fleste på fransk, spansk og italiensk, demonstrerede med al tydelighed både fordele og ulemper ved denne strategi. Det blev klart, at en del af vore kolleger fortsat nødtigt taler på engelsk, at en del andre kolleger omvendt ikke får meget ud af foredrag holdt på fx italiensk, at det sydlige Europas religionshistoriske nationale selskaber og traditioner fortsat er stærkt præget af de klassiske filologisk-historiske traditioner med fokus på antikken, - og at et emne som det valgte derfor også tiltrak mange flere forskere fra disse lande, end fra Tyskland, England og de nordiske lande. Uanset at temaet var forsøgt "strukket", så også nutidsaspekter og andre tilgange kunne inddrages.

EASR holdt også generalforsamling i Paris, og et referat vil snarest muligt blive offentliggjort. Kort kan det siges, at EASR nu tæller 15 nationale selskaber, at der er planer om et elektronisk tidsskrift, en bibliografisk database og en mediering af muligheder for lærerudveksling i Sokrates-regi. Den næste EASR konference afholdes af hensyn til koordinering med møde i IAHRs internationale kommitte i maj (8-11.) i Bergen (se annoncering af konferencen andetsteds), mens konferencen i 2004 afholdes i september i Santander i Spanien (med det foreløbige tema: Religion, Tolerance og Intolerance). I 2005 har det finske selskab tilbudt at være vært for EASR-konference, og den vil da af hensyn til IAHRs kongres i Japan, der (NB) holdes i marts samme år, igen være placeret i det tidlige efterår. Tema er endnu ikke bestemt.

Endelig kan det nævnes at undertegnede under konferencen i Paris aftalte med præsidenten for DVRG, det tyske selskab for religionshistorie, at vi skulle holde kontakt med henblik på et muligt fælles arrangement, hvor udviklingen og udfordringerne i de to lande kunne gøres til genstand for fælles og forhåbentlig inspirerende drøftelse.

På gensyn i Odense den 15. november.

Tim Jensen

Redaktionelt: DAHR på nettet

DAHR's hjemmeside har flere funktioner. Først og fremmest er det foreningens hjemmeside og informationscentral. Dernæst rummer siderne også oplysninger vi godt vil informere bredere om. Da vi opfordrede jer til at indsende oplysninger om jer selv inklusiv links til bibliografi var det med henblik på sidste funktion. Men den primære funktion giver siderne et umiskendeligt præg af foreningshjemmeside som begrænser den udadrettede appel. Til gengæld bliver der linket til os på udvalgte steder, f.eks. fra www.religion.dk (Kristeligt Dagblads religionsportal) og på andre sider på universiteterne, dvs. netop fra steder hvor brugernes fokus er sagligt og

målrettet. Desuden er de moderne søgerobotter på nettet (f.eks. www.google.com) så effektive at en søgning på "religionshistorie" hurtigt vil føre til os.

Alt i alt bliver vi faktisk brugt. Således er DAHR's hjemmesider blevet besøgt 268 gange i perioden 19. august til 1. oktober, og i det tal er kun besøg på hovedsiden, ikke på undersiderne, og kun den første gang i en session, dvs. hvis man vender tilbage til hovedsiden senere i samme session, tæller det ikke med.

Derfor er det stadig en god idé at være repræsenteret på siderne med arbejdsoplysninger og bibliografi, og jeg opfordrer jer derfor til at vedligeholde de oplysninger I har indsendt.

DAHR's Jubilæumsårsmøde 2002

15. november 2002, Syddansk Universitet, lokale U96

PROGRAM

14.30-15.00
Ankomst og kaffe.

15.00-15.45
Tim Jensen: "Fra religionshistorie til religionsstudier"

16.00-17.00
Per Bilde: "Jesus-kulten: Fornyeede undersøgelser af dens baggrund og indhold"

17.00-18.00
Armin W. Geertz: "Person og livsfortælling: Perspektiver fra feltarbejde blandt de nordamerikanske indianere"

18.00-19.00
Drinks m.v.

19.00-
Festmiddag i restauranten på SDU

TILMELDING

Af hensyn til aftale med SDU's kantine er tilmelding nødvendig. Festmiddagen vil koste 175 kr. ekskl. vin. Der vil muligvis blive tale om et tilskud fra DAHR. Der betales på stedet.

Tilmelding: Gå til tilmeldingsformularen på DAHR's hjemmeside eller [klik her!](#)

CHAOS symposium 2003

“RELIGIONSSKIFT I NORDEN - FØR OG NU”

Tema

Mennesker og samfund er i stadig forandring. Religioner opstår og forsvinder, forandrer og forandres i en stadig og kompliceret interaktion med andre religioner og kulturelle strømninger. Undertiden taler vi om egentlige religionsskift, men ud fra hvilke kriterier? Hvornår er det relevant eller opportunt - i en politisk, historisk, samfundsmæssig eller videnskabelig sammenhæng - at karakterisere en social og kulturel forandring som et religionsskifte? Hvilke kvalitative og kvantitative parametre er hensigtsmæssige? Hvori består samspillet mellem religionsskift på det individuelle og på det kollektive plan? På mikro- og makrosociologisk niveau? Hvilke teoretiske og metodiske problemer rejser studiet af religionsskift?

CHAOS symposiet 2003 sætter fokus på religionsskift i Norden, men ikke kun på de to "store", der traditionelt siges at have fundet sted for ca. 1000 og 500 år siden. Intentionen er at få senere og nutidige skift eller bevægelser i religion i Norden inkluderet, således at studier af religionsskift i fortid og nutid kan befrugte hinanden og forfine vores historiske, komparative, teoretiske og metodologiske arbejde med religion, religion i bevægelse, religion i religionsmøde, religion i Norden og i de enkelte nordiske lande. Vi indkalder derfor indlæg, der bearbejder emneområdet fra vidt forskellige vinkler og med forskellige mål.

TILMELDING

Tilmelding med indlæg sendes senest 1. februar 2003 til Tim Jensen på t.jensen@filos.sdu.dk

Tilmelding af indlæg kan udelukkende ske per e-mail. Titel og max 5 linjers abstrakt skal sammen med navn, stillingsbetegnelse og eventuelt ansættelses- eller studiested fremgå af tilmeldingen.

Tilmelding uden indlæg sendes senest 28. februar 2003 til samme adresse som ovenfor nævnt.

For begge slags tilmelding gælder endvidere, at man af hensyn til det praktiske bedes meddele, om man deltager i hele symposiet eller kun i dele af det, ligesom det bedes meddelt, om man ønsker at deltage i symposiemiddagen fredag den 4. april, der finder sted i restauranten på SDU og beregnes at koste ca. kr. 150,- ekskl. drikkevarer. Et mindre gebyr til dækning af udgifter til kaffe må påregnes og opkræves på stedet. Frokost kan købes i universitetets kantine.

Forespørgsler rettes til samme person og adresse, eller telefonisk på 65 50 33 15 eller (privat) 38 87 50 85.

De religionsvidenskabelige foreninger

Religionshistorisk Forening, Københavns Universitet, Program E2002

19. september

Cand. psych. Jørgen Lumbye:

“Religiøse oplevelser og psykedeliske stoffe”

24. oktober

Lektor Anders Holm Rasmussen,

Institut for Historie, Københavns Universitet:

“Præsten i den oldgræske kult”

14. november

Ph.d.-stipendiat, Jesper Nielsen,

Institut for Religionshistorie, Afdeling for Indianske Sprog og Kulturer:

“De syv huler og det talende kors. Eksempler på Maya-katolicisme i Guatemala og Mexico”

5. december

Ekstern lektor, cand. mag. Jesper Aagaard Petersen,

Institut for Religionshistorie, Københavns Universitet:

“Den kroniske trods? Satanisme som moderne religionsdannelse”

Foredragene arrangeres af Religionshistorisk Forening & Institut for Religionshistorie og finder sted Artillerivej 86, 2.sal, 2300 København S.

Alle foredrag begynder kl. 20.00.

Tema: RELIGION I DANMARK

Religion har bemægtiget sig en plads i den daglige debat der langt overstiger hvad man så for 10-20 år siden. Det samme har spørgsmål om kulturel identitet - vores egen og "de andres".

Mange er ligefrem begyndt at tale om "kulturkamp". Men inden tonen bliver for skinger er der god grund til at standse op og stille nogle saglige og kritiske spørgsmål. Det gør RELIGIO denne sæson med fire relevante arrangementer.

Torsdag d.3. oktober, kl.19.30

GODKENDELSE SOM TROSSAMFUND UDEN FOR FOLKEKIRKEN

Armin Geertz, professor, dr.phil., Aarhus Universitet

I 1998 nedsatte Kirkeministeriet et rådgivende udvalg vedr. trossamfund bestående af sagkyndige inden for religionshistorie, religionssociologi, teologi og retsvidenskab. Formålet med udvalget var iflg. udvalgets kommissorium at overtage den funktion som Kirkeministeriets rådgiver i sager om trossamfund uden for folkekirken, som hidtil er blevet varetaget af biskoppen over Københavns stift. Udvalget udsendte sine retningslinjer ca. et år senere og har siden udsendt en revideret udgave januar 2002. I foredraget bliver udvalgets retningslinjer og arbejde beskrevet med henblik på en principiel diskussion af godkendelsesproceduren.

Armin Geertz er formand for udvalget og professor i religionsvidenskab.

Onsdag d.30. oktober, kl.19.30

HVOR FÅR DE DET DOG FRA? UNGE DANSKERES RELIGIØSE HOLDNINGER

Peter B. Andersen, lektor, ph.d., Københavns Universitet

85 procent af danske lærerstuderende mente i 1997, at Danmark er funderet på kristne grundholdninger. Hvilket jo på den ene side er et faktisk svar på, at kristendommen har været den dominerende religion i Danmark i meget lang tid, på den anden side en relativisering af så mange andre grundholdninger man kunne have spurgt til.

Foredraget vil forsøge at indkredse nogle af de holdninger der formidles i kristendoms- og religionsundervisningen i danske grundskoler og de gymnasiale uddannelser for at belyse hvor hvem får hvilke holdninger fra.

Statistiske materiale fra undersøgelser af lærerstuderendes religiøse tro og praksis (P. B. Andersen, S. Johannessen, P. Lüchau, J. Ringsmose & M. Warmind), gymnasie og HF elever (Tim Jensen) og den danske befolkning (Værdiundersøgelsen, P. Gundelach et al.) vil blive inddraget.

Lørdag d.9. november, kl.15.30

EKSKURSION: TIL EFTERÅRSBLÓT MED FORN SIÐR

Bemærk sted: Holufgård Museum, Hestehaven 201, 5220 Odense SØ.

RELIGIO er inviteret til at overvære og/eller deltage i Forn Siðr's efterårsblót (dvs. efterårsoffer) i skoven ved Holufgård museum i nærheden af universitetet.

Bemærk dag (lørdag) og tid (kl.15.30). Efter blótet er der fællesspisning (hestekød og andet vikingemad) og rig lejlighed til at stille spørgsmål og tale med medlemmerne af Forn Siðr om dansk asa-kult og asa-tro anno 2002. Forn Siðr er en paraplyorganisation for lokale blótgrupper der genopliver dyrkelsen af de nordiske guder. Eventuelle yderligere oplysninger om arrangementet vil fremgå af opslag og af RELIGIO's hjemmeside.

Mandag d.9. december, kl.19.30

"DANSKER FØRST OG KRISTEN SÅ" - OM DANSKHED OG KRISTENDOM

Peter Lodberg, lic.theol., generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp, tidligere lektor ved Aarhus Universitet

Det hævdes ofte i den offentlige debat, at Danmark er en kristen nation, og at kristendommen er det bærende kulturgrundlag. Synspunktet kan skærpes, så det betones, at det hører til dansk identitet at være evangelisk-luthersk kristen, og at folkekirken vil miste sin opbakning i befolkningen, hvis den ophørte med at være dansk. Foredraget vil belyse de historiske og teologiske forudsætninger for identiteten mellem stat, nation, folk og kirke. Ikke mindst tolkningen og brugen af N.F.S. Grundtvig i efterkrigstidens danske teologi påkalder sig her opmærksomhed. Samtidig er det hensigten at overveje baggrunden for, at denne identitet så tydeligt træder frem i den nuværende politiske, religiøse og kulturelle diskussion herhjemme. Endelig skal det drøftes, hvad denne identitet betyder for diskussionen om multireligiøsitet og multikulturalitet i Danmark.

Alle foredrag finder sted i:

Studerterhuset, Munkemøllestræde 20, 5000 Odense C. Tlf. 6612 8700 men bemærk at ekskursionen foregår ved Holufgård Museum, Hestehaven 201, 5220 Odense SØ

Yderligere oplysninger

Mikael Aktor, Center for Religionsstudier, Syddansk Universitet.

Tlf 6550 3318 eller 3696 9054. E-mail aktor@filos.sdu.dk

RELIGIO på nettet

www.humaniora.sdu.dk/religion/religion/foredrag/foredrag.php?s_navn=Religio

Religionsvidenskabelig Forening, Aarhus Universitet. Program E2002

Tirsdag den 1. oktober 2002, kl. 19.30 i mødelokale 1 i Studenternes Hus:

Paneldiskussion med Morten Warmind og Jens Peter Schjødt:

"Georges Dumézils myteanalyse - pro et contra"

Scjødt: "Da Georges Dumézil må anses for en af de helt store skikkelser i religionsforskningens historie, og da de fleste, der beskæftiger sig med et akademisk religionsstudium derfor vil kende grundelementerne i hans teorier om indoeuropæerne, vil oplægget ikke sigte mod nogen introduktion. Derimod skal der diskuteres nogle af de kritikpunkter, der har været rejst mod Dumézil, og

betydningen af hans indsats i forhold til studiet af indoeuropæiske religioner vil blive vurderet.”

Warmind: “En af de indiskutable forcer ved den mézilianske tilgang til studiet af indoeuropæiske religioner er den klare struktur og det overblik den giver. Ethvert forsøg på kritik af detaljer kan ikke undgå at virke pernittengrynet og det kan altid tilbagevises med henvisning til tilfældigheder eller historiske særheder, således at systemet som sådan kan bevares intakt. Derfor skal der i stedet forsøges et angreb på nogle af de fundamentale forudsætninger for strukturen.”

**Tirsdag den 5. november 2002, kl. 19.30 i mødelokale 1, Studenternes Hus:
Ph.d., amanuensis, Dorte Refslund Christensen:
“Anne Larsen - tabu, askese og selvfortælling i en postmoderne kontekst”**

“Slanke- og antifedt-dronningen Anne Larsen er kendt fra foredrag, kogebøger, som ikon for supermarkedskæden Føtex og som den, der i TV skyller hakket oksekød under rindende vand. Dette foredrag sætter fokus på Anne Larsens retorik og selvforståelse.

Med udgangspunkt i et religionsfænomenologisk begrebsapparat og på grundlag af teorier om det postmoderne - særligt den tyske sociolog Ulrich Beck og hans teorier om risikosamfundet - præsenteres en tolkning af Anne Larsen, som sætter hende i forhold til tidens popularisering og forbrug af videnskab, risikobevidsthed, forebyggelseskultur og kolonialisering af fremtiden.”

**Tirsdag den 3. december 2002, kl. 19.30 i mødelokale 1, Studenternes Hus:
Ph.d., adjunkt, Jesper Sørensen:
“Kognitionsforskning og religionsvidenskab”**

“Forskningen i menneskets kognitive evner og strukturer spiller en større og større rolle i religionsvidenskaben. Man kan måske sige, at kognitions-forskningen på visse måder har overtaget strukturalismens rolle som en ny generations teoretiske grundlag - et grundlag som man må tage stilling til, hvad enten man er enig eller ej.

Men hvad er kognitionsforskning egentlig, og på hvilke måder er den relevant for religionsvidenskaben? Disse spørgsmål søges besvaret i dette foredrag gennem en oversigt over væsentlige problemstillinger i den generelle kognitionsforskning, samt gennem en kritisk gennemgang af aktuelle kognitive tilgange til religionsvidenskabelige emner.”